

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Sancti Bonaventurae Ordinis Minorum, S. R. E. Cardinalis,
Episcopi Albanensis, Seraphici Doctoris Ecclesiae, De Vita
S. Patris Francisci, Liber I.**

Bonaventura <Sanctus>

Antverpiæ, 1597

Capvt Primvm. De conuersatione S. Francisci in habitu sæculari.

urn:nbn:de:hbz:466:1-41460

SANCTI
BONAVENTURÆ

Ordinis Minorum,

S. R. E. CARDINALIS
EPISCOPI ALBANENSIS,

Seraphici Doctoris Ecclesiæ,

DE VITA SANCTI P. FRANCISCI

LIBER I.

CAPVT PRIMVM.

De conuersatione S. Francisci in habitu seculari.

VIR erat in ciuitate Assisij Franciscus S. I. S. Francisci patria.
nomine, cuius memoria in benedi-
ctione est: pro eo quod Deus ipsum
in benedictionibus dulcedinis beni-
gnè præueniens, & de præsentis vitæ
periculis clementer eripuit, & cælestis gratiæ do-
nis affluentè impleuit. Etenim cum inter vanos Educatio.
fuerit hominum filios, iuuenili ætate nutritus in
vanis; & post aliqualem litterarum notitiam, lu-
cratiuis mererationum deputatus negotiis: super-
no tamen sibi assistente præsidio, nec inter lasciuos
iuuenes, quamuis effusus ad gaudia, post carnis pe-
tulantiã abiit; nec inter cupidos mercatores, quan-
quam intentus ad lucra, sperauit in pecuniã & the-
sauris. Inerat namq; iuuenis Francisci præcordiis, Affectum in pauperes.
diuinitus indita quædam ad pauperes miseratio li-
beralis: quæ secum ab infantia crescens, tantã cor-
ipsum benignitate repleuerat, vt iam Euangelij
non furdus auditor, omni proponeret se petenti Luc. 6. 30.
tribuere, maxime si diuinum allegaret amorem.

A

Cum

2. Cùm autem semel negotiationis intentus tum-
 multibus, pauperem quendam, pro amore Dei
 petentem eleemosynam, præter morem solitum,
 vacuum repulisset: statim ad cor reuersus, cu-
 currit post ipsum; & eleemosynâ illi clementer
 impensâ, promittit Domino Deo, quod nunquam
 ex tunc, dum adesset possibilitas, petentibus pro
 amore Domini se negaret: quod vsque ad mor-
 tem indefessâ pietate obseruans, copiosa in Deum
 dilectionis & gratiæ incrementa promeruit. Aie-
 bat enim post, cùm iam perfectè Christum in-
 ducerat, quod etiam existens in habitu sæculari,
 vocem diuini expressiuam amoris audire vix vn-
 quam sine cordis immutatione valebat. Porrò
 mansuetudinis lenitas, cum elegantia morum, pa-
 tioria, & tractabilitas supra humanum modum,
 munificentia largitas ultra suppetentiam faculta-
 tum; quibus bonæ indolis adolescens certis flore-
 re conspiciebatur indiciis; quædam videbantur ef-
 se præludia, quod copiosior super eum foret in po-
 sterû diuinæ benedictionis abundantia diffundenda.

*Promittit sem-
 per dare elee-
 mosynam,
 amore Domi-
 ni interpella-
 tus.*

Rom. 13. 14.

3. Quidam sanè vir de Assisio valde simplex (vt
 creditur, eruditus à Deo) cùm aliquando per
 ciuitatem eunti obuiaret Francisco, deponebat
 pallium, sternebat ipsius pedibus vestimentum;
 asserens omni fore Franciscum reuerentiâ dignum:
 utpote qui esset in proximo magna facturus, & ob
 hoc ab vniuersitate fidelium magnificè honoran-
 dus. Ignorabat autem adhuc Franciscus circa se
 consilium Dei: pro eo quod tam iussione patris, ad
 exteriora distractus, quàm corruptione naturalis
 originis ad inferiora depressus, nondum didicerat
 contemplari cælestia, nec assueuerat degustare di-
 uina. Et quia spiritali auditui dat intellectum
 inflicta vexatio: facta est super eum manus Domi-
 ni, &

*Pallium ei
 quidam ster-
 nit.*

Isaia 28. 19.

ni, & immutatio dexteræ excelsi, diutinis languoribus ipsius corpus affligens, vt coaptaret animam ad sancti spiritus vnctionem. Cum quæque resumptis corporis viribus, sibi vestimenta decentia more solito præparasset: obuium habuit militem quendam generosum quidem, sed pauperem, & malè vestitum; cuius pauperiem pio miseratus affectu, illum protinus se exuto vestiuit; vt simul in vno geminum impletet pietatis officium, quò & nobilis militis verecundiam tegeret, & pauperis hominis penuriam releuaret.

Nocte verò sequenti, cum se sopori dedisset; palatium speciosum & magnum, cum militariibus armis crucis Christi signaculo insignitum, clementia sibi diuina monstrauit: vt misericordiam pro summi Regis amore, pauperi exhibitam militi, præstenderet incomparabili compensandam esse mercede. Vnde & cum quæreret, cuius essent illa omnia: sua fore, militumque suorum supernâ fuit assertionem responsum. Euigilans itaque manens, cum nondum haberet exercitatum animum ad diuina perscrutanda mysteria; nesciretque per visibilibus species, transire ad contuendam inuisibilem veritatem: magnæ fore prosperitatis indicium æstimabat insolitam visionem. Disposuit itaque, diuinæ adhuc dispositionis ignarus, in Apuliam ad quendam liberalem Comitem se conferre: in ipsius sperans obsequio decus adipisci militiæ, vt ostensa sibi visio prætendebat. Cumque paulò post iter aggressus, iuisset vsque ad proximam ciuitatem; audiuit in nocte Dominum familiari sibi allocutione dicentem: Francisce, quis potest melius facere tibi, Dominus an seruus? diues an pauper? Cui cum Franciscus respondisset, quòd tam Dominus quam diues facere melius potest: intulit

A 2 statim,

Corpus eius affligitur, ut anima Dei gratia appetat.

Suis vestibus exuto, militem pauperem induit.

4.

Videt palatium Crucis signis ad ornatum.

Ille spiritus in nocte.

A militia diuini seruum dicitur seruum.

statim, Cur ergo relinquis pro seruo Dominum, & pro paupere homine diuitem Deum? Et Franciscus, Quid me vis Domine facere? Et Dominus ad eum; Reuertere in terram tuâ: quia visio quam vidisti, spiritualem præfigurat effectum, non humanâ, sed diuinâ in te dispositione complendum. Manè itaque facto, cum festinatione reuertitur Assisium, securus & gaudens: & iam exemplar obedientiæ factus, expectabat Domini voluntatem. Ex tunc, à publicæ negotiationis tumultu se subtrahēs, supernam deuotè precabatur clementiam; vt quid sibi foret agendum, ostendere dignaretur. Cum autem ex frequēti orationis vsu, flamma desiderij cælestis in eo vehementer succresceret, & iam pro amore supernæ patriæ, terrena omnia despiceret quasi nihil: thesaurum sentiebat se reperisse absconditum, ac velut prudens negotiator margaritam inuentam, excogitabat venditis omnibus comparare. Adhuc tamen qualiter id ageret, ignorabat: nisi quia ipsius suggereretur spiritui, quod spiritualis mercatio à mundi contemptu sumat initium; *Christiq; militia sit à sui ipsius victoriâ inchoanda.*

*Exorationis
usu & fre-
quēti flam-
ma desiderij
cælestis.*

*Mat. 13. 44
Ibid. 45.*

*Christi mili-
tia à sui vi-
ctoriâ in-
choanda.*

f.

Quâdam itaque die, dum equitaret per planitiem, quæ subiacet ciuitati Assisij; leprosum quendam habuit obuiū: cuius inopinatus occurfus, ei non paruum incussit horrorem. Recurrens autem ad perfectionis mente iam conceptæ propositum; & recolens quod seipsum oporteret primum deuincere, si vellet effici Christi miles: ad deosculandum eum, equo lapsus adcurrit. Cui cum manum quasi aliquid accepturus leprosus protenderet; pecuniam cum osculo reportauit. Statim autem equum ascendens, & se circumquâque conuertens; cum campus pateret vndique liber; leprosum

*S. Franciscus
leprosum os-
culatus subito
disparem.*

sum illum minimè vidit. Admiratione itaque repletus & gaudio, laudes cœpit Domino decantare deuote; proponens ex hoc semper ad maiora conscendere.

Solitaria proinde loca quærebat, amica mœroribus: in quibus dum gemitibus inenarrabilibus incessanter intenderet, post longam precum instantiam, à Domino meruit exaudiri. Dum enim vnâ dierum sic sequestratus oraret, & præ nimietate feruoris, totus esset absorptus in Deum, apparuit ei Christus Iesus, veluti cruci confixus: ad cuius conspectum liquefacta est anima eius: & memoria passionis Christi, visceribus cordis ipsius adedò impressa medullitus, vt ab illâ horâ, cum Christi crucifixio veniret in mentem, vix posset à lacrymis & gemitibus exterius cõtineri. sicut ipse postmodum familiariter retulit, cum appropinquaret ad finem. Intellexit per hoc nempe vir Dei, illud Euangelicum sibi dicti, *Si vis venire post me, abnega te ipsum, & tolle crucem tuam, & sequere me.* Induit ex tunc spiritum paupertatis, humilitatis sensum, & affectum intimæ pietatis. Nam cum priùs, leproforum non solùm consortium, verùm etiam longinquum contuitum vehementer horeret: iam propter Christum crucifixum, qui iuxta verbum Propheticum, contemptibilis vt leprosus apparuit, vt semetipsum plenè contemneret, humilitatis & humanitatis obsequia leprosis beneficâ pietate præstabat. Visitabat enim frequenter domos ipsorû, liberaliter eis elemosynas erogabat: & cum multo compassionis affectu, manus eorum osculabatur & ora. Pauperibus etiam mendicantibus non solùm sua, verùm etiam seipsum cupiebat impendere: aliquâdo vestimenta exuens, aliquando diffuens, aliquando scindens, ad lat-

6.

*Christus ei
apparet cruci
confixus.*

Mat. 16. 24.

*1a. 13. 4.
Christi amore
leprosis obsequio
pauperibus.*

1. Tim. 5.
17.
Sacerdotes li-
cet pauperes
honorat.

7.

In melio pau-
perum sedet
& mendicorū

giendum eis, cum præ manibus alia non haberet. Sacerdotibus etiam pauperibus reuerenter subue-
niebat & pie, præcipue in ornamentis altaris: quod
& cultus diuini particeps fieret, & cultorū inopia
supplementa præberet.

Cum autem religiosâ deuotione, tunc tempo-
ris, limina uisitare Apostoli Petri: conspectâ mul-
titudine pauperum ante fores Ecclesiæ; partim
pietatis ductus dulcedine, partim paupertatis alle-
ctus amore; vni ex eis magis egenti proprias largi-
tus est vestes, & semicinctiis contectus illius, diem
illum in medio pauperū cum insolitâ spiritus iocunditate transegit: vt & sæcularem gloriam sper-
neret, & ad perfectionem Euangelicam gradatim
conscendendo perueniret. Mortificationi carnis
in vigilabat attentius: vt Christi crucem, quam in-
terius ferebat in corde, exterius etiam circumfer-
ret in corpore. Agebat autem hæc omnia vir Dei
Franciscus, nondum habitu, vel conuictu seque-
stratus à mundo.

CAPVT II.

*De perfectâ conuersione eius ad Deum, & de
reparatione trium Ecclesiarum.*

S. I.

QVONIAM autem seruus Altissimi, do-
ctorem non habebat aliquem in huius-
modi, nisi Christū: addidit adhuc ipsius
elementia eum in gratiæ uisitare dulce-
dine. Dum enim die quâdam egressus ad medi-
tandum in agro, deambularet iuxta Ecclesiam
sancti Damiani, quæ minabatur præ nimia vetu-
state ruinam; & in eam, instigante se spiritu, causâ
orationis intrasset: prostratus ante imaginem cru-
cifixi, non modicâ fuit in orando spiritus consolati-
one